

Добробут населення: соціально–економічні чинники впливу та підходи до оцінювання

Предметом дослідження є теоретико–методичні підходи до характеристики чинників впливу на добробут населення.

Метою дослідження є визначення теоретичних засад оцінки впливу чинників на добробут населення.

Методи дослідження. Основними методами стали: метод системного підходу; статистичного аналізу; пошуковий метод; індикаторний метод; графічний; абстрактно–логічний.

Результати роботи. Встановлено, що визначення добробуту населення під впливом сучасних соціально–економічних і військових подій набуває актуальності в контексті динамічних змін світового середовища, зростання бідності, нерівності в доходах, безробіття тощо. Визначено, що крім економічних показників, важливо враховувати соціальні, освітні та екологічні аспекти. Це допомагає створювати цілісну картину добробуту, базуючись на комплексному підході до його оцінки. Прослідковуються різні напрацювання та підходи до аналізу питань добробуту населення, зокрема в контексті глобалізації. Доведено, що для проведення дослідження даної проблематики доцільно розглянути характеристики чинників, що мають значний вплив на добробут населення. Вивчення цих чинників дозволяє зробити висновок, що до найвпливовіших належать економічні, соціальні та особистісні. Дослідження характеристик і взаємозв'язків між ними засвідчило той факт, що їх вплив може відрізнятися для різних груп населення. Встановлено, що добробут населення можна розглядати через багаторівневу структуру. Визначено, що найпоширеніший підхід визначає трирівневу структуру, а саме: базовий, середній та вищий рівні. Для аналізу добробуту використовуються значний спектр методичних підходів. Встановлено, що їх набір наразі досить широкий і включає статистичні методи та різноманітні індикатори. Слід зазначити, що і суб'єктивна оцінка також відіграє важливу роль у вимірюванні рівнів добробуту населення, особливо коли йде мова про вимірювання середнього та високого рівнів. Аналіз функціонального призначення суверенних фондів добробуту дозволив акцентувати увагу на те, що вони є ефективним інструментом, який використовується для збільшення суспільного добробуту за рахунок використання державою ресурсів. Це дало змогу запропонувати стратегічні імперативи для підвищення добробуту населення, які повинні визначатися соціально–економічною політикою держави та мати в основі відповідні компоненти.

Галузь застосування результатів. Соціально–економічна політика, добробут населення, соціальний захист, фінансово–економічне забезпечення, якість життя, продовольче споживання, пенсійне забезпечення.

Висновки. Добробут населення є багатовимірним та динамічним поняттям, що вимагає комплексного підходу до аналізу та впровадження політик його досягнення. Важливо враховувати економічні, соціальні, емоційні та духовні аспекти, а також вплив зовнішніх чинників. Доведено, що добробут населення є важливим показником розвитку будь–якої країни. Забезпечення належних умов життя для громадян сприяє підвищенню якості їхнього життя. Встановлено, що розвиток соціальної сфери, зокрема соціального захисту, є одним із шляхів підвищення добробуту громадян. Зокрема, ефективна система пенсійного забезпечення допомагає сприяти добробуту громадян у старшому віці. Доведено, що загальний добробут населення визначається комплексом соціальних, економічних та культурних чинників, які взаємодіють між собою, мають вплив один на одного та є важливими в ефективному розвитку держави на основі забезпечення високих стандартів життя.

Ключові слова: добробут населення, чинники впливу, фінансово–економічні складники, якість життя, методи оцінки, рівень продовольчого споживання, пенсійне забезпечення, суверенні фонди добробуту, соціальний захист.

Population welfare: socio-economic influence factors and assessment approaches

The subject of the research is theoretical and methodological approaches to the characterization of factors influencing the well-being of the population.

The aim of the research is to determine the theoretical foundations of assessing the impact of factors on the well-being of the population.

Research methods. The main methods were method of the systems approach; statistical analysis; search method; indicator method; graphic; abstract-logical.

Results of the investigation. It has been established that determining the well-being of the population under the influence of modern socio-economic and military events becomes relevant in the context of dynamic changes in the global environment, increasing poverty, income inequality, unemployment, etc. It has been determined that in addition to economic indicators, it is important to take into account social, educational and environmental aspects. This helps to create a holistic picture of well-being, based on a comprehensive approach to its assessment. Various developments and approaches to the analysis of the issues of well-being of the population are traced, in particular in the context of globalization. It is proved that for conducting research on this issue it is advisable to consider the characteristics of factors that have a significant impact on the well-being of the population. The study of these factors allows us to conclude that the most influential are economic, social and personal. The study of the characteristics and relationships between them has shown that their impact may differ for different population groups. It has been established that the well-being of the population can be considered through a multi-level structure. It was determined that the most common approach defines a three-level structure, namely: basic, middle and higher levels. A significant range of methodological approaches are used to analyze well-being. It was found that their set is currently quite wide and includes statistical methods and various indicators. It should be noted that subjective assessment also plays an important role in measuring the levels of well-being of the population, especially when it comes to measuring medium and high levels. Analysis of the functional purpose of sovereign wealth funds allowed us to emphasize that they are an effective tool used to increase social well-being through the use of state resources. This made it possible to propose strategic imperatives for improving the well-being of the population, which should be determined by the socio-economic policy of the state and be based on appropriate components.

Scope of the results. Socio-economic policy, population welfare, social protection, financial and economic support, quality of life, food consumption, pension provision.

Conclusions. The well-being of the population is a multidimensional and dynamic concept that requires a comprehensive approach to the analysis and implementation of policies to achieve it. It is important to take into account economic, social, emotional and spiritual aspects, as well as the influence of external factors. It has been proven that the well-being of the population is an important indicator of the development of any country. Ensuring proper living conditions for citizens contributes to improving their quality of life. It has been established that the development of the social sphere, in particular social protection, is one of the ways to improve the well-being of citizens. In particular, an effective pension system helps to promote the well-being of citizens in old age. It has been proven that the general well-being of the population is determined by a complex of social, economic and cultural factors that interact with each other, influence each other and are important in the effective development of the state based on ensuring high standards of living.

Keywords: population welfare, influencing factors, financial and economic components, quality of life, methods of assessing welfare, level of food consumption, pension provision, sovereign wealth funds, social protection.

Постановка проблеми. У сучасному світі зміни в економіці, політиці та природному середовищі безпосередньо впливають на благополуччя людей. Добробут населення відображає рівень

життя, здоров'я та соціального забезпечення громадян. Актуальність цієї теми зростає в умовах глобалізації та соціально–економічних викликів, таких як бідність, нерівність і безробіття, зокрема і тих, що спричинені війною. В таких умовах питання добробуту населення загострюються у значній мірі. Вимірювання соціально–економічного рівня життя населення дозволяє державам та міжнародним організаціям розробляти ефективні стратегії для покращення благополуччя людей.

Слід зазначити, що крім економічних показників, важливо враховувати соціальні, освітні та екологічні аспекти. Це допомагає створювати цілісну картину добробуту, базуючись на комплексному підході до його оцінки. Отже, оцінка добробуту населення є ключовим інструментом для прийняття рішень, які сприяють сталому розвитку суспільства та підвищенню якості життя.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Добробут населення та його оцінка є комплексною проблемою, яка охоплює багато аспектів життя людини, від матеріального забезпечення до психологічного комфорту. Останні дослідження в цій галузі зосереджені на розробці нових методів вимірювання добробуту, виявленні факторів, що на нього впливають, та аналізі динаміки добробуту різних груп населення.

Одним із сучасних авторів, що досліджує питання добробуту населення, є Дуфло Е., французька економістка та лауреат Нобелівської премії з економіки. У своїй книзі «Боротьба з бідністю» вона досліджує ефективні методи боротьби з нерівністю та підвищенням добробуту населення [1].

Jacques O, Noel A. Відстоюють позицію, що декомодифікація (Welfare state decommodification) соціальної держави сприяє покращенню здоров'я населення прямо та опосередковано, через послаблення поляризації ринку праці та пом'якшення ризиків на ньому [6].

На сьогодні значна кількість українських авторів так само приділяють багато уваги на питанням, що пов'язані з благополуччям населення.

Для прикладу, Крот Л. дослідила еволюцію наукових поглядів на зміст теорії добробуту крізь призму нагальних потреб конкретних етапів розвитку суспільства. На її думку, до економічного змісту суспільного добробуту з часом додалися соціальні, екологічні та інші характеристики [9].

Дружиніна В. та Ліхоносова А. переконані, що якісна діагностика добробуту населення, з ураху-

ванням великої кількості соціально–економічних факторів, що впливають на нього, є важливим інструментом в розробленні та реалізації державної соціальної політики [3].

Традиційно для оцінки добробуту використовувалися економічні показники, такі як ВВП на душу населення, рівень доходів та споживання. Однак, зростання населення і зміна вподобань в харчуванні середнього класу на якісніші продукти веде до росту потреби в інвестиціях в АПК. Фінансування АПК має стратегічне значення для зниження рівня бідності і підвищення загального добробуту [15, с. 65].

Слід зазначити, що сучасні дослідження все більше уваги приділяють суб'єктивним аспектам добробуту, таким як відчуття щастя, задоволеності життям, тривоги та стресу. Для цього використовуються різноманітні опитування, шкали оцінок та психологічні тести.

Останнім часом також набувають популярності методи Big Data, які дозволяють аналізувати великі масиви даних з соціальних мереж, пошукових запитів та інших джерел для отримання уявлення про добробут населення.

Отже, прослідковуються різні напрацювання та підходи до аналізу питань добробуту населення, зокрема в контексті глобалізації. Тому, для проведення дослідження даної проблематики вважаємо доцільним розглянути характеристики чинників, що мають значний вплив на добробут населення.

Виклад основного матеріалу. Добробут населення є фундаментальним показником ефективності соціально–економічної політики держави. Він охоплює широкий спектр аспектів життя людей, від матеріальних умов до емоційного та духовного благополуччя. У сучасних умовах добробут населення вимагає комплексного підходу до аналізу та впровадження політик, враховуючи економічні, соціальні, емоційні та духовні аспекти.

Найважливішою складовою добробуту громадян кожної держави є забезпечення соціальних гарантій за рахунок додаткових виплат. Однією з основних складових системи соціального захисту населення в Україні є пенсійне забезпечення, яке охоплює непрацездатних громадян похилого віку та інші категорії громадян [16, с. 30].

Наразі є багато підходів до трактування даної економічної категорії. Їх детальне групування провела Завгородня С. [7, с. 184–186], на думку якої добробут розглядається, як:

- характеристика життєдіяльності суспільства;
- ступінь забезпеченості предметами і засобами та потенційних можливостей для задоволення матеріальних і нематеріальних потреб людини;
- результат діяльності передусім державних інститутів.

Як підсумок, автор розуміє під «добробутом» змінну величину, що відображає якісно–кількісний стан задоволення матеріальних і нематеріальних потреб людини, характеризує тенденції розвитку й умови життєдіяльності суспільства, його структуру та інститутів [7, с. 186].

У контексті розгляду питань добробуту населення доцільно розглянути шляхи подолання наслідків тривалого спаду виробництва продовольства та споживання основних продуктів харчування, досягнення розширеного відтворення та функціонування сільськогосподарських товаровиробників в умовах ринкової економіки. Це вимагає постановки та реалізації масштабних і багатопланових завдань соціально–економічного розвитку [13, с. 4].

Тому важливо визначити чинники, що впливають на добробут. Дослідження показують, що на добробут населення впливає безліч чинників, як економічних, так і соціальних та особистих. Їх характеристики дозволяють краще зрозуміти суть досліджуваного питання (див. рисунок).

До таких чинників належать:

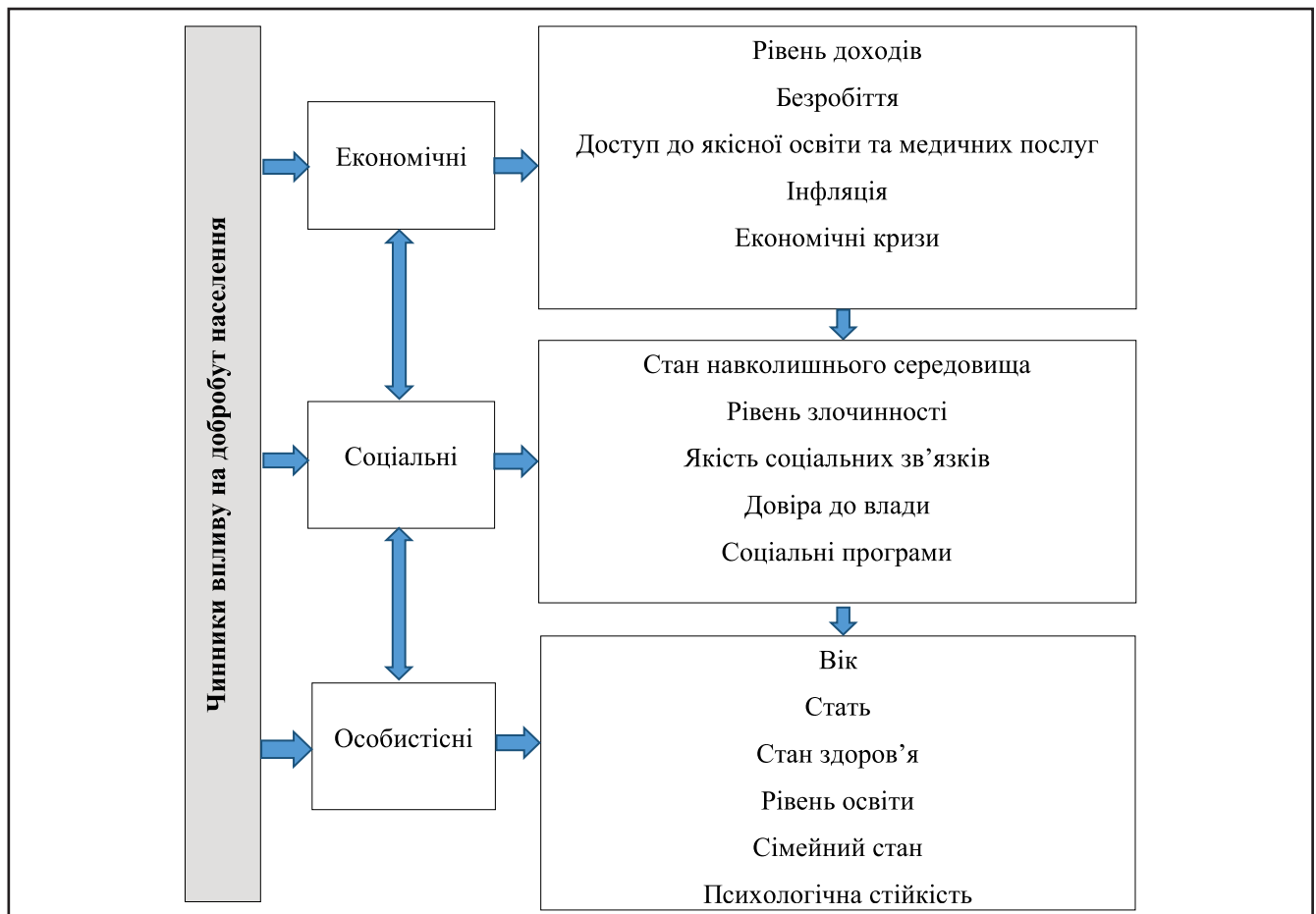
Економічні: рівень доходів, зайнятість, доступ до якісної освіти та медичних послуг, інфляція.

Соціальні: стан навколишнього середовища, рівень злочинності, якість соціальних зв'язків, довіра до влади.

Особистісні: вік, стать, стан здоров'я, рівень освіти, сімейний стан, психологічна стійкість.

Необхідно зазначити, що вплив цих чинників може відрізнятися для різних груп населення. Наприклад, для людей похилого віку важливим фактором добробуту може бути доступ до медичних послуг, тоді як для молоді – можливість для самореалізації.

Важливим є також дослідження динаміки добробуту. Такі розрахунки дозволяють виявити



Компоненти чинників оцінки добробуту населення

Джерело: власні дослідження автора

СОЦІАЛЬНО–ТРУДОВІ ПРОБЛЕМИ

тенденції та закономірності, які можуть бути використані для розробки державної соціальної політики. Наприклад, до зниження рівня добробуту населення призводять економічні кризи та соціальні потрясіння.

Разом з тим, з іншого боку, слід зазначити, що люди здатні адаптуватися до змін і відновлювати свій добробут навіть після важких подій.

Добробут населення можна розглядати через багаторівневу структуру. Найпоширеніший підхід визначає тривірневу структуру:

1. Базовий рівень. Матеріальне забезпечення і відчуття безпеки. Матеріальна складова охоплює житло, харчування, одяг, освіту та медичні послуги [4]. Безпека включає особисту безпеку в різних сферах життя, включаючи соціальний, інституційний та екологічний аспекти [12].

2. Середній рівень. Емоційне та професійне задоволення. Емоційний добробут включає теплі стосунки, психологічну стабільність, баланс між роботою та особистим життям. Професійне задоволення передбачає можливості для розвитку, комфортні умови роботи та адекватну винагороду. Добробут населення і економічний добробут країни перебувають у тісному взаємозв'язку [11, с. 129].

3. Вищий рівень. Самореалізація й самовираження, що включають відчуття корисності своєї роботи, можливість реалізації планів та вплив на суспільні рішення [10].

Добробут населення також розглядається як форма соціальної справедливості, де суспільство забезпечує можливості для повної участі та справедливого розподілу благ. Соціальна політика є вираженням панівної моделі соціальної справедливості, що впливає на надання соціальних послуг.

Для аналізу добробуту використовуються значний спектр методичних підходів. Їх набір наразі досить широкий і включає статистичні методи (аналіз співвідношень тощо) та різноманітні індикатори (рівень життя, якість життя тощо). Слід зазначити, що і суб'єктивна оцінка також відіграє важливу роль у вимірюванні рівнів добробуту на-

селення, особливо коли йде мова про вимірювання середнього та високого рівнів.

Якщо розглядати статистичні методи, то для аналізу добробуту використовують такі, найпоширеніші методи, як аналіз співвідношень, середніх значень, зростання, коефіцієнтів. Також застосовують регресійний аналіз для оцінки впливу різних чинників.

Для прикладу автори Вдовин і Сухович з метою кращого розуміння стану матеріального добробуту населення здійснили прогнозування реального ВВП на особу протягом 2023–2026 років, використовуючи адаптивний метод (метод Хольта) та аналітичний метод (метод аналітичного вирівнювання) [2].

За їх розрахунками (див. таблицю) спостерігається незначне зниження на 0,1% реального ВВП на особу протягом 2023–2026 років.

На думку Вдовин і Сухович, виходячи з такої динаміки реального ВВП на особу можна припустити, що рівень цін у 2023–2026 роках зростатиме вищими темпами, ніж фізичні обсяги вироблених в країні товарів та послуг. Така ситуація може бути спричинена як політичною, так і економічною нестабільністю в Україні впродовж наступних 4 років [2].

Наступна група методів представлена індикаторами. Важливо зазначити, що вимірювання добробуту охоплює різноманітні індикатори, включаючи рівень життя, якість життя, доходи, бідність, освіту, медичне обслуговування, безпеку та соціальний захист. Для аналізу частки населення, котре, зокрема, має труднощі в отриманні якісних продуктів харчування в достатній кількості, доцільно застосовувати різні методи, зокрема FIES (Food Insecurity Experience Scale). Вона дає можливість отримати достовірну оцінку доступу до продовольства на рівні окремої людини (родини, домогосподарства), виявити найвразливіші верстви населення, згрупувати статистичну інформацію для прийняття державними органами ефективних управлінських рі-

Прогноз реального ВВП на особу, грн

Роки	Нижня межа довірчого інтервалу	Точковий прогноз	Верхня межа довірчого інтервалу
2023	94525,4	100515,8	106506,3
2024	94436,6	100427,0	106417,5
2025	94347,7	100338,2	106328,7
2026	94258,9	100249,4	106239,9

Джерело: побудовано на основі [2]

шень, виявити фактори ризику та наслідки відсутності продовольчої безпеки [14, с. 257].

Слід пам'ятати, що суттєве значення при оцінці рівня добробуту населення відіграє суб'єктивний підхід до оцінювання. Варто відзначити, що багато компонентів добробуту, особливо середнього та вищого рівнів, залежать від індивідуального сприйняття.

Одним з найбільш ефективних інструментів, які використовуються для збільшення суспільного добробуту за рахунок використання державою ресурсів, що за Конституцією належать всьому народу, є суверенні фонди добробуту (Sovereign wealth funds) [5].

З аналізу визначень можна зробити висновок про те, що такі фонди мають щонайменше чотири різні функціональні призначення:

- проведення інвестиційної політики, що сприяє розвитку національної економіки;
- макроекономічна стабілізація;
- фінансове резервування;
- прибуткове управління державними фінансовими активами.

До джерел наповнення суверенних фондів добробуту відносять:

- доходи від експорту природних ресурсів;
- операції з цінними паперами на зовнішніх ринках (на внутрішніх, лише як тимчасовий виняток);
- операції з валютними цінностями та золото–валютними резервами («гра на курсі», зовнішні фінансові послуги тощо);
- кошти, залучені від приватизації державного майна;
- надлишкові доходи державного бюджету від оподаткування (секвестр профіциту бюджету на користь суверенних фондів добробуту) [8].

Стратегічні імперативи для підвищення добробуту населення повинні визначатися соціально–економічною політикою держави та мати в основі наступні компоненти:

1. Для вирішення проблем добробуту, враховуючи економічні, соціальні, інституційні та екологічні аспекти – системний підхід.
2. Інтеграція дій на різних рівнях управління та врахування динаміки змін у добробуті. Потрібно поєднувати соціальну політику з програмами економічного розвитку – інтеграція та динаміка.
3. Для економічного та соціального розвитку з урахуванням пріоритетних цілей та необхідних ресурсів – цільові програми.

4. Поєднання соціальної політики та програм, що пов'язують соціальний та економічний розвиток, підкріплені правами людини, рівністю та соціальною справедливістю – соціальний розвиток.

Висновки

Аналіз добробуту населення є важливим аспектом соціальної політики, що охоплює різні виміри життя людей, від матеріальних умов до емоційного та духовного благополуччя. Добробут населення є багатовимірним та динамічним поняттям, що вимагає комплексного підходу до аналізу та впровадження політик. Важливо враховувати економічні, соціальні, емоційні та духовні аспекти, а також вплив зовнішніх чинників. Підвищення добробуту потребує інтеграції дій, системного підходу та орієнтації на довгострокові цілі, з урахуванням сучасних викликів.

Перспективні напрями досліджень добробуту населення надалі мають бути зосереджені на розробці інтегрованих методів оцінки добробуту, які враховують як об'єктивні, так і суб'єктивні показники; вивченні впливу на добробут населення нових технологій, таких як штучний інтелект та соціальні мережі; аналізі особливостей добробуту різних соціальних груп, таких як мігранти, люди з інвалідністю, представники різних професій; розробці практичних рекомендацій для підвищення добробуту населення на основі результатів наукових досліджень.

Список використаних джерел:

1. Банерджі, А., & Дюфло, Е. (2018). Економіка бідності. Як звільнити світ від злиднів. URL: <https://www.google.com.ua/books/edition/>
2. Вдовин, М., & Сухович, Х. (2024). Прогнозування рівня добробуту населення України методом Хольта. Економіка та суспільство, 64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-6>
3. Druzhynina, V., & Likhonosova, G. (2017). Strategic imperatives ensuring population welfare under transformation exclusion conditions. *Baltic Journal of Economic Studies*, (5(3)), 135–145. DOI: <http://dx.doi.org/10.30525/2256-0742/2017-3-5-135-145>
4. Дружиніна, В.В., & Макаров, А.І. (2016). Результативність оцінки добробуту населення на місцевому рівні. Ефективна економіка, 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4946>
5. Global Financial Stability. International Monetary Fund Report. 2020. URL: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/gfsr/pdf/chap1.pdf>

6. Jacques, O, & Noel, A (2022) Welfare state decommodification and population health. PLoS ONE 17(8): e0272698. DOI: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0272698>

7. Завгородня, С. (2023). Добробут як наукова категорія та пріоритети державної політики щодо збереження та зростання добробуту в умовах повоєнного відновлення України. Науковий вісник: Державне управління, 2(14), 181–201. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2\(14\)-181-201](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2(14)-181-201)

8. Karapetian, O. (2022). Actualities of Formation of the Sovereign Fund of Well-Being of Ukraine in the Post-War Period. Actual Problems of Law, 2, 45–50. DOI: <https://doi.org/10.35774/app2022.02.045>

9. Крот, Л. (2020). Еволюція наукових поглядів на зміст теорії добробуту. Економіка та суспільство, 22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-73>

10. Небава, М.І. (2018). Добробут населення як узагальнюючий критерій ефективності соціальної політики в Україні. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2018/paper/viewFile/4178/3406>

11. Павлюк, Т.І., Вільчинська, О.Я., & Петрик, В.О. (2019). Добробут населення – основа розвитку держави. Економічні студії, 4(26). URL: <https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=27065.pdf>

12. Панухник, О.В., Кудлак, В.Я., Мариненко, Н.Ю., & Крамар, І.Ю. (2016). Сучасні соціально–економічні проблеми теорії та практики розвитку економічних систем: колективна монографія / відп. ред. О.В. Панухник. Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/19869/1/Monograph_kaf_finans.pdf

13. Rummyk, I. (2021). Modeling the impact of economic indicators on food security. Economics, Finance and Management Review, 2, 4–13. DOI: <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2021-2-4>

14. Румик, І.І. (2020). Продовольча безпека держави: питання теорії, методології, практики. Монографія. Київ: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК». DOI: <https://doi.org/10.31732/FS>

15. Румик, І.І. (2019). Стратегія фінансової підтримки продовольчого виробництва. Вчені записки Університету «КРОК», 4(56), 64–73. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-56-64-73>

16. Румик, І., Кузьмінський, В., & Костилюва, В. (2023). Особливості функціонування недержавних пенсійних фондів. Вчені записки Університету «КРОК», 2(70), 29–37. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-70-29-37>

References:

1. Banerdzhi, A., & Diuflo, E. (2018). Ekonomika bidnosti. Yak zvilnyty svit vid zlydnyv. URL: <https://www.google.com.ua/books/edition/>

2. Vdovyn, M., & Sukhovych, Kh. (2024). Prohnozuvannia rivnia dobrobutu naselennia Ukrainy metodom Kholta. Ekonomika ta suspilstvo, 64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-6>

3. Druzhynina, V., & Likhonosova, G. (2017). Strategic imperatives ensuring population welfare under transformation exclusion conditions. Baltic Journal of Economic Studies, (5(3)), 135–145. DOI: <http://dx.doi.org/10.30525/2256-0742/2017-3-5-135-145>

4. Druzhynina, V.V., & Makarov, A.I. (2016). Rezultatyvni ottsinky dobrobutu naselennia na mistsevomu rivni. Efektyvna ekonomika, 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4946>

5. Global Financial Stability. International Monetary Fund Report. 2020. URL: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/gfsr/pdf/chap1.pdf>

6. Jacques, O, & Noel, A (2022) Welfare state decommodification and population health. PLoS ONE 17(8): e0272698. DOI: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0272698>

7. Zavorodnia, S. (2023). Dobrobut yak naukova katehoriia ta priorytety derzhavnoi polityky shchodo zberezhenia ta zrostannia dobrobutu v umovakh povoiennoho vidnovlennia Ukrainy. Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia, 2(14), 181–201. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2\(14\)-181-201](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2(14)-181-201)

8. Karapetian, O. (2022). Actualities of Formation of the Sovereign Fund of Well-Being of Ukraine in the Post-War Period. Actual Problems of Law, 2, 45–50. DOI: <https://doi.org/10.35774/app2022.02.045>

9. Krot, L. (2020). Evoliutsiia naukovykh pohliadiv na zmist teorii dobrobutu. Ekonomika ta suspilstvo, 22. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2020-22-73>

10. Nebava, M.I. (2018). Dobrobut naselennia yak uzahalniuiuchy kryterii efektyvnosti sotsialnoi polityky v Ukraini. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2018/paper/viewFile/4178/3406>

11. Pavliuk, T.I., Vilchynska, O.Ya., & Petryk, V.O. (2019). Dobrobut naselennia – osnova rozvytku derzhavy. Ekonomichni studii, 4(26). URL: <https://ir.vtei.edu.ua/g.php?fname=27065.pdf>

12. Panukhnyk, O.V., Kudlak, V.Ya., Marynenko, N.Yu., & Kramar, I.Yu. (2016). Suchasni sotsialno–ekonomichni problemy teorii ta praktyky rozvytku ekonomichnykh system: kolektyvna monohrafiia / vidp. red. O.V. Pan-

ukhnyk. Ternopil : FOP Osadtsa Yu.V. URL: https://elar-tntu.edu.ua/bitstream/123456789/19869/1/Monograph_kaf_finans.pdf

13. Rumyk, I. (2021). Modeling the impact of economic indicators on food security. *Economics, Finance and Management Review*, 2, 4–13. DOI: <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2021-2-4>

14. Rumyk, I.I. (2020). *Prodovolcha bezpeka derzhavy: pytannia teorii, metodolohii, praktyky*. Monohrafiia. Kyiv: VNZ «Universytet ekonomiky ta prava «KROK». DOI: <https://doi.org/10.31732/FS>

15. Rumyk, I.I. (2019). *Stratehiia finansovoi pidtrymky prodovolchoho vyrobnytstva*. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*, 4(56), 64–73. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-56-64-73>

16. Rumyk, I., Kuzminskyi, V., & Kostylova, V. (2023). *Osoblyvosti funktsionuvannia nederzhavnykh pensiinykh*

fondiv. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*, 2(70), 29–37. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-70-29-37>

Дані про автора

Румик Ігор Іванович,

д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки та фінансів, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

e-mail: ihorrumyk@yahoo.com

Data about the author

Ihor Rumyk,

Doctor of Science in Economics, Professor, Head of the Department of Economics and Finance KROK University

e-mail: ihorrumyk@yahoo.com